

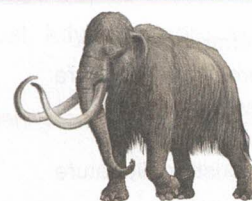
Kolem ohně jsou rozsazeny ženy a upravují maso, které ještě zbývá. Mnoho masa je rozvěšeno po zapíchaných větvích k usušení na slunci. To ženy vyňaly z kýt kosti a nařezaly do zásoby řízků. Jedlíci nemohou už ani žvýkat: bolí je čelisti. Jsou unaveni ustavičným jídlem a malátně se rozvalují na pažítě nad studánkou a mezi koženými stany.

Tuku je tolik, že je nemožné všechen sníst. Dnes si může každý člen tlupy natřít tělo po libosti silnou vrstvu tuku, a nikdo ho nepraští polínkem, že plýtvá. Je to nejlepší ochrana proti bodavým komárům a vydrží několik dní, nežli se setře. Však si všichni dávají pozor, aby jim tuková vrstva na těle dlouho vydržela! Čím je starší a víc páchne, tím lépe komáry zahání.

Z ohně se valí čadivý dým a ženy v něm udí kousky masa, zavěšené na prutech. Dvě umazané dívky, Smolda a Paluša, přinesly opět náruče nalámaných větvíček a složily je k ohništi. Když jim Škuta podávala odřezek masa, obě jen pokrčily nosíky, beze slova přeskočily stružku od studánky a za Huňáčovým stanem si trhaly šťovík. Zašly spolu až k řece na mladé pupeny orobince a jiných bahenních rostlin. Po chvíli za nimi přiběhly i ostatní dívky a také trhaly zeleninu pro vytrávení.

K ohništi přisedl rychlonohý Zajíc a položil vedle sebe dvě hole, pěkně rovné a čistě vyhlazené. Vzal jednu a opaloval její přihrocený konec ve žhavém popelu. Po chvíli přibrousil ještě doutnající špičku o balvan. Zajíc bude mít skvělé oštěpy!

1. Co je tématem ukázky?

2. Podle textu uspořádej následující události.

- ☐ uzení masa
- ☐ využití tuku
- ☐ výroba oštěpu
- ☐ úprava masa

3. Ve které době se tato ukázka odehrává?

4. K čemu tehdy potřebovali oštěp?

5. Najdi v textu synonymum pro „trávník“.

6. Jaké rozdělení rolí mužů a žen v tehdejší době z textu vyplývá?

7. Doplně text podle ukázky.

Ženy upravují zbylé ..... Ostatní je již rozvěšeno po zapíchaných větvích k .....
Členové tlupy tuk jedí, ale také si ho natírají ....., aby jím zaháněli .....
V čadivém dýmu z ohně ženy ..... kousky masa. Dívky ohruují nos nad masem a raději běží trhat .....
..... pro vytrávení. Rychlonohý Zajíc z holí vyrábí .....

8. Odpověz na otázky. Správnou odpověď zakroužkuj.

Ke kterému literárnímu žánru uvedená ukázka patří?

- a) povídka
- b) román
- c) novela
- d) epos

Kdo Štorchovy knihy ilustroval?

- a) Jiří Trnka
- b) Zdeněk Burian
- c) Adolf Born
- d) Jan Fischer

Kterou knihu nenapsal Eduard Štorch?

- a) Minehava
- b) Volání rodu
- c) Osada Havranů
- d) Z pradějin tvorstva

Inču-čunův tomahavk

„Je to boj ve vodě i na suchu, na život a na smrt. Můžeš tedy i ty zabít Inču-čunu, protože jedině tak by se ti podařilo, abys mohl doběhnout k cedru.“

„A nebude pro mě mít tvoje smrt zlé následky?“

„Ne. Když tě náčelník Apačů přemůže, pak nedoběhneš k cíli a tvoji druhové se rozloučí se životem. Když přemůžeš ty jeho, pak dojdeš k cedru, a tím okamžikem jste všichni naprosto svobodní. Ale pojď už!“

Otočil se a já jsem si zatím svlékl lovecký kabát, košili a boty a na hromádku k nim jsem poskládal všechno, co jsem měl v opasku a kapsách u kalhot. Sam při tom bědoval:

„Odskáčete si to, sir, šeredně si to odskáčete! Kdybyste se jen viděli! A ten žalostný hlas, divže jste se přitom nerozbrečeli! Mám o vás opravdu strach!“

Nemohl jsem mu odpovědět, protože by to náčelníci byli slyšeli. Ale věděl jsem velmi dobře, proč jsem se choval tak trapně a poráženecky. Chtěl jsem Inču-čunu ukolébat, chtěl jsem ho tak říkajíc nachytat na vějičku. A můj průhledný trik zabral!

„Ještě jednu otázku, prosím!“ požádal jsem ho, dřív než jsem za ním vykročil.

„Dostaneme zase zpátky svoje věci, jestli budeme volní?“

Inču-čuna se netrpělivě zasmál, jako by mu ta otázka připadala úplně bláznivá.

„Jistě, dostanete je.“

„Všechny?“

„Všechny.“

„I koně a zbraně?“

Tu se na mě příkře obořil:

„Všechny řekl Inču-čuna! Nemáš snad uši? Pulec chtěl zavodit s orlem v letu a ptal se ho, co mu dá, když nad ním zvítězí. Jestli plaveš tak hloupě, jako se ptáš, tak náčelník Apačů lituje, že ti za soupeře nevybral starou bábu!“

(přeložili Emanuel Tilsch a Taťána Tilschová)

1. Charakterizuj následující postavy. Použij přitom vždy alespoň dvě přídavná jména.

a) vypravěč

.....

b) Inču-čuna

.....

2. Kdo je vypravěčem ukázky?

a) Sam

b) nelze určit

c) Inču-čuna

d) jeden z Apačů

3. Zakroužkuj pravdivé tvrzení.

a) Pokud vypravěč v souboji zemře, jeho druhové budou zachráněni.

b) Když zvítězí náčelník Apačů, druhové vypravěče zemřou.

c) Pokud zvítězí vypravěč, musí zemřít Inču-čuna.

4. Co v rámci ukázky znamená výraz „pulec“?

a) expresivní označení pro malé dítě

b) menší druh ptáka

c) žabí larva

d) druh červa

5. Zahraj rozhovor mezi Inču-čunou a vypravěčem.

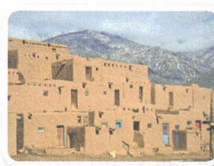

6. Jaký způsob chování zvolil vypravěč, aby obelstil Inču-čunu?

7. Jak podle tebe souboj dopadne?

8. Co následující obrázky znázorňují?

kalumet, nuggety, pueblo, tomahavk, squaw

9. V následující osmisměrce vyhledej a vyškrtni následující slova. Ze zbylých písmen získáš tajenku, která jednoslovně popisuje nezkušeného člověka ponižujícím a neuctivým způsobem.

Nuget-tsil, Nšo-či, Apač, tomahavk, Ilčí, howgh, Kajovové, Vinnetou, Sioux, Sam, Puebla, sir, kalumet, amulet, squaw, May, uf

G	M	A	Y	I	Č	-	O	Š	N
V	I	N	N	E	T	O	U	K	U
K	T	S	Q	U	A	W	Č	A	G
A	A	O	R	U	F	A	H	L	E
M	P	J	M	E	P	S	O	U	T
U	U	S	O	A	E	A	W	M	-
L	E	I	N	V	H	M	G	E	T
E	B	O	H	O	O	A	H	T	S
T	L	U	S	I	R	V	V	R	I
N	A	X	I	L	Č	Í	É	K	L

TAJENKA: .....

10. Napiš synonyma k následujícím výrazům.

boj

zvítězí

zlé

bědoval

příkře

závodit